

Eindevaluatie Landelijke Vreemdelingenvoorziening

- MANAGEMENT SAMENVATTING -

Auteurs

Annemieke Mack
Laura Buimer
Johanneke Rog
Miranda Witvliet

Amsterdam, 19 oktober 2022

© 2022 RegioPlan, in opdracht van het WODC

Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van RegioPlan. RegioPlan aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Eind 2018 hebben het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een samenwerkings-overeenkomst gesloten voor het realiseren van een landelijk netwerk van begeleidings- en opvangvoorzieningen voor migranten zonder recht op verblijf of Rijksopvang. Het doel van deze Landelijke Vreemdelingenvoorziening (LVV) is te komen tot een bestendige oplossing en perspectief voor de betrokkenen in de vorm van vertrek uit Nederland of – indien voldaan aan de juiste voorwaarden – legaliseren van verblijf of doormigratie. Er is gekozen voor een gezamenlijk ontwikkeltraject tussen Rijk en gemeenten, waarbij gestart is met een pilot in de vijf gemeenten Amsterdam, Eindhoven, Groningen, Rotterdam en Utrecht. De LVV wordt vanuit de praktijk ontwikkeld, eerder opgedane ervaringen met het bieden van onderdak en begeleiding door gemeenten worden versterkt met de inzet van organisaties uit de vreemdelingenketen.

De pilotperiode van de LVV loopt eind 2022 ten einde. Dit geeft aanleiding voor de eindevaluatie over deze periode. Deze eindevaluatie is uitgevoerd door RegioPlan.

Doelstellingen van de LVV-pilot

De doelstelling van het LVV-programma is als volgt: *‘Gemeenten en het Rijk werken intensief samen om een landelijk netwerk van begeleidings- en opvangvoorzieningen te realiseren dat als doel heeft om bestendige oplossingen te vinden voor migranten zonder recht op verblijf of Rijksopvang. Door hen te begeleiden naar zelfstandige terugkeer, doormigratie of indien aan de orde, legalisering van verblijf, wordt de bijbehorende zorg- en of veiligheidsproblematiek aangepakt.’* (Programmaplan LVV, 2018). Samen met de pilotgemeenten moet de wijze waarop de doelstelling van de LVV wordt bereikt worden vormgegeven.

De pilot dient, naast het bereiken van bestendige oplossingen, ook de volgende doelstellingen te realiseren¹:

- verbeterde samenwerking tussen alle betrokken partijen;
- inzicht in wat nodig is in begeleiding om tot bestendige oplossingen te komen;
- ontwikkelen van een regionale functie, wat uiteindelijk moet leiden tot een landelijk dekkend stelsel van vreemdelingenvoorzieningen waarop alle gemeenten zijn aangesloten.

Doel van het onderzoek

Het doel van deze eindevaluatie is om inzicht te krijgen in de effectiviteit van de pilot LVV en daaruit lessen te trekken voor de toekomst. Om effectiviteit te kunnen bepalen is gekeken naar welke resultaten zijn behaald in termen van gerealiseerde in- en uitstroom en naar andere maatschappelijke effecten die ervaren worden sinds de invoering van de LVV. Behalve zicht op effecten gaat deze eindevaluatie ook in op werkzame elementen (gebaseerd op de eerder opgestelde beleidstheorie) en op geleerde lessen voor de landelijke uitrol van de LVV en voor de asiel- en/of terugkeerprocedure rondom de LVV.

Methodologie

De eindevaluatie bestaat uit zowel een kwantitatief als kwalitatief onderzoek. In het kwantitatieve onderzoek is op basis van gemeentelijke LVV-registraties, de landelijke LVV-monitor en landelijke data van de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) en Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) gekeken naar de behaalde output (in- en uitstroom en ingezette instrumenten), naar behaalde (semi-)bestendige oplossingen en naar verschillen tussen LVV-locaties. Voor het kwalitatieve onderzoek zijn er naast een documentanalyse interviews gehouden met de landelijke actoren en met de lokale actoren in de pilotgemeenten, zijn er groepsgesprekken en toetsende sessies georganiseerd met zowel landelijke en lokale actoren als met vreemdelingen. Daarnaast zijn er reflectiesessies gehouden over de geleerde lessen.

¹ Programmaplan LVV, 2018.

Bevindingen tussentijdse evaluaties

Uit eerdere evaluaties uit 2020 en 2021 blijkt dat de duurzame uitstroom uit de LVV vooralsnog beperkt is. Dit had deels te maken met de relatief korte periode tussen de start van de LVV en het peilmoment. De opvang en begeleiding werden bemoeilijkt door coronamaatregelen. De coronamaatregelen hebben ook een negatieve invloed gehad op het bereiken van bestendige oplossingen.

De tussentijdse evaluaties laten zien dat de meeste winst lijkt te liggen in een verbeterde samenwerking tussen de deelnemende partijen. Hierbij worden onder andere voldoende ervaring met leiderschap, het goed bespreken van verwachtingen van de betrokken partijen, duidelijke afspraken en onderling begrip en vertrouwen als essentieel gezien. In de praktijk is er een aantal contextfactoren die van invloed kunnen zijn op de samenwerking. Hieronder valt onder andere het afschaffen van de discretionaire bevoegdheid², wat beperkend werkt in het vinden van oplossingen voor bepaalde casussen. Ook het bestaan van alternatieve opvang van organisaties buiten de LVV kan de LVV-aanpak ondermijnen. Ten slotte legt de toenemende aandacht van de media grote druk op de gemeenten.

Bevindingen van deze eindevaluatie

Toelating tot de LVV

Voor toelating tot de LVV zijn er landelijk geldende criteria, deze zijn onderschreven door de pilotgemeenten en worden op enkele uitzonderingen na gehanteerd. Naast de landelijke criteria is door de pilotgemeenten regiobinding toegevoegd als instroomcriterium. Regiobinding zou volgens de betrokken partijen een belangrijk criterium zijn om 'shoppen' te voorkomen. Doordat regiobinding als instroomcriterium nog niet is uitgewerkt gaan de gemeenten hier verschillend mee om. Ook ontbreekt een eenduidige aanpak bij het maken van uitzonderingen op de vastgestelde criteria. Bijna alle Rijkspartijen (IND, DT&V en AVIM³) geven aan behoefte te hebben aan een duidelijke afbakening van de doelgroep. Ook benadrukken zij dat afgesproken toelatingscriteria consequent moeten worden toegepast. Hoewel er geen draagvlak bij betrokken partijen is voor het verbreden van de toelatingseisen van de LVV, roepen partijen wel op om een oplossing te vinden voor vreemdelingen met een zwaar inreisverbod en personen afkomstig uit een veilig land, die nu geen plek hebben in de LVV. Instroom van vreemdelingen die vanuit een eerdere uitspraak in het reguliere asielp proces meteen doorstromen naar de LVV is volgens de Rijkspartijen niet wenselijk.

Samenwerking verbeterd, maar ook nog ontwikkelpunten

Een belangrijk aspect van de LVV is de samenwerking tussen de betrokken partijen. De samenwerking is ten opzichte van de tussenevaluatie op sommige punten verbeterd. Zo zijn verschillende perspectieven beter bespreekbaar geworden, er zijn duidelijke onderlinge afspraken waar de regievoerder (in de meeste gevallen de gemeenten) de partijen aan houdt en er is een toename in het aantal ontmoetingen tussen alle betrokken partijen. Toch zijn er belemmeringen te vinden in blijvende tegengestelde visies, met name waar het gaat om de perspectiefbepalingen terugkeer en om de mogelijkheden van gedwongen vertrek en de onderbelichting van doormigratie als perspectief. Er is behoefte aan meer duidelijkheid over mandaat en de speelruimte van organisaties. Partijen zijn elkaar meer gaan vertrouwen, maar een incident kan ertoe leiden dat dit vertrouwen geschaad wordt.

² Deze bevoegdheid lag oorspronkelijk bij de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, maar ligt op dit moment bij IND (en kan alleen worden ingezet bij een eerste aanvraag).

³ Immigratie- en Naturalisatie Dienst, Dienst Terugkeer en Vertrek, Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel.

Begeleiding vreemdelingen

Sinds de voorgaande evaluaties van de LVV hebben er geen grote wijzigingen plaatsgevonden in de opzet van opvang en begeleiding. Per stad wordt opvang en begeleiding anders vormgegeven. De uitvoering van de begeleiding van de vreemdeling verloopt grotendeels zonder problemen. De samenwerking tussen de niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en IND tijdens de juridische screening lijkt verbeterd. Bijna alle deelnemers ontvangen de juridische screening en een groot deel ontvangt ook juridische begeleiding. Voor een groot deel van de deelnemers wordt activering ingezet, ten behoeve van het creëren van een dagritme en afleiding. Daarnaast ontvangen de meeste deelnemers ook sociale begeleiding van de betrokken ngo. In de meeste steden wordt voor een deel van de deelnemers toekomstoriëntatie ingezet (afhankelijk van het perspectief is dit gericht op empowerment en/of terugkeer).

Het uitdragen van een eenduidige boodschap over het gekozen perspectief naar de vreemdeling blijft van groot belang. Knelpunten in de begeleiding zijn de beperkte mogelijkheden bij activering en gezondheidsklachten. In de meeste steden uiten Rijkspartijen hun zorgen over lange termijnen (en hierdoor gebrek aan inzicht in de casusvoortgang) en externe factoren die de begeleiding belemmeren (zoals het bestaan van alternatieve opvang). Er wordt gepleit voor meer onderlinge kennisuitwisseling tussen gemeenten over de uitvoering van de begeleiding, en de knelpunten en succesfactoren die daarbij horen.

Resultaten van de LVV

In totaal hebben in het kader van de LVV-pilot in de periode tot 1 juli 2022 2092 trajecten plaatsgevonden. Soms stroomden personen uit en begonnen zij later weer een nieuw LVV-traject. De LVV heeft 2065 unieke personen opvang en begeleiding geboden. Sinds het begin van de LVV is het deel van de deelnemers voor wie een begeleidingsperspectief is bepaald toegenomen: eind april 2022 is voor ruim driekwart van de deelnemers besloten of zij begeleid worden richting terugkeer, legalisering of doormigratie. Voor de deelnemers die tot 1 juli 2022 zijn uitgestroomd (in totaal 1258 personen), is bij uitstroom voor bijna 60 procent een oplossing gevonden: waarvan voor 41 procent een semi-bestendige oplossing (herhaalde asielaanvraag (HASA)⁴, Artikel 64⁵) en voor 18 procent een bestendige oplossing (inwilliging, vertrek of doormigratie) is gevonden. De bestendige oplossingen bij uitstroom uit de LVV bestonden voor een even groot deel uit inwilliging van een aanvraag voor een verblijfsvergunning als uit zelfstandig vertrek uit Nederland. Voor de overige 41 procent van de uitgestroomde deelnemers is geen oplossing gevonden. Ten opzichte van de tussenevaluatie uit 2020 is met name het aandeel semi-bestendige oplossingen toegenomen, en dan vooral het aandeel HASA's (van 36% in 2020 naar 41% per juli 2022). Als we kijken naar de beslissingen ten aanzien van de ingediende HASA's, zien we dat deze aanvragen relatief vaak (in zeven op de tien zaken) worden ingewilligd. Het aandeel bestendige oplossingen bij uitstroom is ten opzichte van de tussenevaluatie uit 2020 gelijk gebleven (18%).

Uit de data-analyse komt naar voren dat het bereiken van een (semi-)bestendige oplossing zowel samenhangt met achtergrondkenmerken als met de gemeenten waar de deelnemers verblijven. Zo zien we dat voor vrouwen significant vaker een (vooral semi-bestendige) oplossing wordt gevonden dan voor mannen. Ook wordt er voor Eritreeërs en Afghanen vaker een oplossing gevonden, wat natuurlijk te maken heeft met de situatie in deze landen. Daarnaast zien we verschillen tussen gemeenten wat betreft het bereiken van oplossingen. Met name in Eindhoven is de waarschijnlijkheid voor deelnemers om bij uitstroom een bestendige oplossing te bereiken relatief groot. Voor deelnemers in Utrecht, Amsterdam en Groningen geldt dit voor het bereiken van een semi-bestendige oplossing. In Utrecht en Amsterdam is de kans dat een ingediende HASA ook leidt tot een inwilliging relatief groot.

⁴ Indienen van een nieuwe asielaanvraag, bijvoorbeeld omdat er iets is gewijzigd in de persoonlijke situatie van de vreemdeling of in het land van herkomst.

⁵ Uitstel van vertrek vanwege medische redenen.

Het is lastig om de verschillen tussen gemeenten in het bereiken van oplossingen toe te schrijven aan verschillen in de werkwijze. Er zijn op veel punten geen eenduidige overeenkomsten tussen de gemeenten die vaker een oplossing bereiken (in bijvoorbeeld opvangvorm, mate van perspectiefbepaling of ingezette vormen van begeleiding). Ook zijn er geen duidelijke verschillen met de gemeenten waarbij minder vaak oplossingen worden bereikt. Wel kunnen we een aantal richtingen benoemen die mogelijke verklaringen kunnen bieden. In steden waar de samenwerking is verslechterd, is bijvoorbeeld te zien dat vreemdelingen eerder vertrekken en dat er minder vaak oplossingen worden gevonden. Ook wanneer er zich in een stad veel vreemdelingen bevinden met complexe medische problematiek (zoals trauma's) bemoeilijkt dat het vinden van een duurzame oplossing. Daarnaast zien we dat de steden waar relatief vaak een oplossing wordt gevonden (Amsterdam, Utrecht en Eindhoven) helemaal geen termijnen hanteren (Eindhoven en Utrecht) of lange termijnen (Amsterdam). We zien echter ook dat in steden waar kortere termijnen worden gehanteerd (zoals Rotterdam) vrijwillig vertrek relatief vaak voorkomt. Op dit moment is nog onbekend in hoeverre de verschillende termijnen bijdragen aan het bereiken van oplossingen, hiervoor is nader onderzoek nodig.

Verschillende **contextfactoren** hebben invloed op de werking van de LVV:

- Bepaalde **externe factoren kunnen de begeleiding ondermijnen**: wanneer vreemdelingen een mogelijkheid hebben op opvang buiten de LVV, kan een 'stok achter de deur' ontbreken. Vreemdelingen kunnen hierdoor minder bereid zijn om mee te werken aan een duurzame oplossing. Daarnaast kunnen gesprekken over verblijf, terwijl binnen de LVV gekozen is voor terugkeer, de begeleiding belemmeren.
- De populatie in de LVV is een groep met complexe problematiek, dit bemoeilijkt het vinden van een duurzame oplossing. Daarnaast is er ook sprake van **ontwikkelingen in de groep deelnemers**, op dit moment bevinden zich extra veel complexe casussen⁶ in de LVV. Deze groep is volgens betrokkenen door de jaren heen passief geworden.
- De **coronacrisis** heeft een negatieve invloed gehad op zowel de begeleiding (de voortgang van casussen vertraagde en bijvoorbeeld terugkeer was niet uitvoerbaar door een inreisverbod) en het uitvoeren van perspectieven als op de samenwerking (fysiek samenkomen bleek belangrijk voor onderlinge relaties).
- Daarnaast spelen **politieke onzekerheid en veranderingen** een rol. Het coalitieakkoord, en de nadruk daarin op terugkeer, baart veel betrokkenen zorgen. De gemeenten en het Rijk zijn op dit moment in gesprek over de uitvoering van het coalitieakkoord en de focus daarin op terugkeer, in combinatie met de werkwijze op de LVV waarbij meerdere perspectieven worden onderzocht.
- Ten slotte kan het afschaffen van **de discretionaire bevoegdheid van 'schrijnendheid'** beperkend werken in het vinden van oplossingen voor bepaalde casussen. Er is echter weinig informatie bekend over de effectiviteit toen deze bevoegdheid er nog wel was.

Naast effecten wat betreft duurzame uitstroom, blijkt dat de LVV ook **bredere maatschappelijke effecten** heeft. Zo zijn groepen vreemdelingen die in de gemeenten verblijven **beter in beeld**, en is er meer zicht op de problematiek. Daarnaast is door de begeleiding in de LVV en het hebben van onderdak, het **welzijn van vreemdelingen verbeterd**. Ook zijn ze beter op de hoogte van hun eigen positie (waardoor ze meer weerbaar zijn tegen uitbuiting) en is de toeleiding naar zorg verbeterd. Ten slotte slapen door de opvang in de LVV minder groepen op straat, dit leidt tot **betere openbare orde en veiligheid**.

⁶ Het gaat bijvoorbeeld om medische problematiek, vreemdelingen niet terug kunnen naar het land van herkomst en niet in aanmerking komen voor legalisatie of vreemdelingen die al jaren in Nederland verblijven. Op basis van dit onderzoek kunnen we geen uitspraken doen over aantallen van deze complexe casussen.

Wat betreft de [meerwaarde van de LVV](#), vinden de meeste partijen dat voor verblijf goede resultaten worden geboekt. Door de samenwerking in het LSO (lokaal casusoverleg) worden HASA's beter voorbereid, dit leidt tot meer kansrijke aanvragen. De samenwerking wat betreft het terugkeerperspectief vraagt echter nog wat aandacht. Bij AVIM en DT&V bestaat de wens tot meer mogelijkheden tot gedwongen vertrek, de ngo's staan hier echter niet achter. Als belangrijk ontwikkelpunt wordt genoemd dat het lang kan duren voordat er in trajecten resultaten worden geboekt, er wordt daarom gepleit voor meer zicht op de casusvoortgang. Daarnaast wordt benoemd dat voor bepaalde complexe casuïstiek binnen de LVV-kaders geen oplossing mogelijk is. De meerwaarde van de LVV lijkt op dit moment vooral te zitten in de verbeterde samenwerking die leidt tot ontwikkelingen in het bereiken van resultaten voor bepaalde casussen.

Conclusie en lessen voor de toekomst

Algemene conclusie

De LVV-pilotperiode loopt binnenkort ten einde. Terugkijkend zien we enkele verbeteringen en beweging ontstaan. Voor de deelnemers die tot 1 juli 2022 zijn uitgestroomd is voor bijna zestig procent een oplossing gevonden: waarvan voor 41 procent een semi-bestendige oplossing en voor 18 procent een bestendige oplossing. Wat betreft uitstroom zien we vooral positieve effecten op beter voorbereide HASA's. Een relatief groot aandeel daarvan (zeven op de tien door de IND behandelde zaken) wordt uiteindelijk ook toegekend. Wat betreft de samenwerking op terugkeer zijn de resultaten echter minder positief. Het gesprek over terugkeer wordt vaker gevoerd in de pilotgemeenten, maar dat resulteert (nog) niet in meer vertrek bij uitstroom uit de LVV. Daarnaast zijn er zorgen om de groepen die buiten de LVV vallen, op dit moment zijn er weinig mogelijkheden waar zij gebruik van kunnen maken.

Hoewel er zeker ook nog ontwikkelpunten zijn aan te wijzen in de samenwerking, zien we daarnaast dat de samenwerking tussen de partijen is verbeterd sinds de start van de LVV. Dit is een positieve ontwikkeling, aangezien deze partijen voorafgaand aan de LVV niet tot nauwelijks samenwerkten. Goede samenwerking, gebaseerd op onderling begrip en vertrouwen, is een belangrijke randvoorwaarde voor resultaten binnen de LVV. Daarnaast zien we dat er ondanks de verbeterde samenwerking toch nog vaak sprake is van tegengestelde visies tussen partijen, onder andere wat betreft (gedwongen) vertrek.

Naast effecten op het gebied van duurzame uitstroom zien we dat de LVV ook andere maatschappelijke effecten lijkt te hebben. Het welzijn van vreemdelingen verbetert doordat zij door de opvang meer zekerheid ervaren en minder stress en onrust. Daarnaast leven er nu minder vreemdelingen op straat, wat leidt tot een betere openbare orde en gevoel van veiligheid. Ten slotte zorgt de LVV ervoor dat er meer zicht is op de problematiek van de vreemdelingen, waardoor deze ook geagendeerd kan worden bij de landelijke politiek.

We zien dus, op verschillende gebieden, enige beweging ontstaan. Dit is een mooie prestatie te noemen, gezien de complexe doelgroep en de tegengestelde visies. Ook corona heeft een negatieve invloed gehad op de begeleiding en de samenwerking, en dus op het realiseren van duurzame oplossingen. Zo bezien is elke doorbraak in een casus een meerwaarde van de LVV te noemen. De LVV is echter geen wondermiddel, het is niet dé oplossing waar bepaalde partijen van te voren op gehoopt hadden. Er blijft sprake van een complex vraagstuk waar geen eenvoudige oplossing voor te vinden is.

We zien een aantal ontwikkelmogelijkheden voor de toekomst: onder andere meer doorzettingsmacht (mandaat en bevoegdheid), afspraken maken over deeltermijnen en meer uniformiteit in registratie, selectie en identificatie zouden de potentie van de LVV beter tot zijn recht kunnen laten komen (zie hieronder).

Lessen voor de toekomst van de LVV

Tot slot staan wij stil bij de lessen voor de toekomst van de LVV. De lessen zijn verdeeld over drie thema's:

- Uniformiteit van het werkproces: Voor de uitvoerbaarheid van de landelijke uitrol van de LVV is meer uniformiteit in de werkwijze gewenst. Een vergelijkbare werkwijze tussen steden zorgt voor een vergelijkbaar begeleidingsaanbod en voorkomt 'shoppen' (waarbij vreemdelingen zich aanmelden bij verschillende LVV's). Specifieke aandacht gaat uit naar de volgende punten.
 - Als knelpunt van de LVV wordt regelmatig benoemd dat trajecten veel tijd in beslag nemen. Meer zicht op de casusvoortgang, en duidelijke afspraken hierover, kan hierbij bevorderend werken. Hierbij is het stellen van deeltermijnen van belang.
 - Daarnaast zou er meer duidelijkheid moeten bestaan over de vrijheid die partijen hebben om hun instrumenten in te zetten en om uitzonderingen te maken op bestaande regels. Het valt namelijk op dat er enkele verschillen bestaan tussen de pilots in welke instrumenten de Rijkspartijen inzetten en hoeveel vrijheid zij hebben om van bestaande regels en protocollen af te wijken.
 - Het blijkt dat registraties van verschillende partijen niet altijd overeenkomen. Ook tussen gemeenten bestaan er verschillen in de wijze van registreren. Belangrijk is om voor de registratie van deelnemers (op geaggregeerd niveau) van de LVV een landelijk systeem op te tuigen. Dit maakt monitoring en evaluatie eenduidiger.
 - Voor een landelijk dekkend netwerk van de LVV is goede regionale spreiding belangrijk. Momenteel ontbreekt een duidelijke definitie voor regiobinding, en in de praktijk gaan de gemeenten hier verschillend mee om. Om te voorkomen dat vreemdelingen zich melden bij verschillende LVV's is uniformiteit in de visie op regiobinding belangrijk.
- Tegengestelde visies: Hoewel partijen in de samenwerking nader tot elkaar zijn gekomen, blijven er tegengestelde visies bestaan, bijvoorbeeld ten aanzien van (gedwongen) vertrek. Vertrek als perspectief is vaker bespreekbaar geworden, maar dat heeft nog niet geleid tot meer vertrek als bestendige oplossing. Mogelijke oplossingsrichtingen om om te gaan met de bestaande tegengestelde visies zijn: terugkeer-ngo's aan tafel waardoor terugkeer beter bespreekbaar wordt, overleggen op verschillende niveaus waardoor de samenwerking efficiënter verloopt en de inzet van een partij met meer doorzettingsmacht en het instellen van een opschalingsinstrument met beslisbevoegdheid.
- Selectie en identificatie: Binnen de LVV zijn op dit moment geen sluitende afspraken over vreemdelingen van wie de asielaanvraag net is afgewezen. Pilot gemeenten gaan hier verschillend mee om. De toelatingscriteria dienen voor elke LVV gelijk te zijn, al dienen lokale samenwerkingsoverleggen (LSO's) er gezamenlijk voor te kunnen kiezen om hier uitzonderingen op te maken. Helder moet zijn waar de ruimte zit om af te wijken van de criteria. Verder zou identificatie via biometrie, zoals nu een standaard onderdeel van de aanmeldfase is, ook in de toekomstige LVV's moeten worden toegepast, aangezien dit bijdraagt aan de zuiverheid en snelheid van het identificatie- en selectieproces.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
T +31(0)20 531 53 15
www.regioplan.nl